

TRIBUNAL DE COMPTES D'ANDORRA

Informe relatiu als treballs de fiscalització
corresponents al tancament de l'exercici 2018,
d'**ANDORRA TURISME, SAU**

Juny de 2020

ÍNDEX

1. INTRODUCCIÓ	4
1.1. Objecte i abast	4
1.2. Metodologia	4
1.3. Naturalesa jurídica	5
1.4. Marc jurídic	5
1.5. Organització i control intern	6
2. FISCALITZACIÓ REALITZADA	7
2.1. Comptes anuals	7
2.1.1. Actius no corrents	11
2.1.2. Crèdits i comptes per cobrar a curt termini	12
2.1.3. Tresoreria i comptes financers.....	12
2.1.4. Ajustaments per periodificació	13
2.1.5. Patrimoni net.....	13
2.1.6. Deutes a curt termini.....	14
2.1.7. Creditors comercials i altres comptes a pagar	15
2.1.8. Ingressos d'explotació	15
2.1.9. Consum de mercaderies, matèries primeres i altres materials	16
2.1.10. Despeses de personal	16
2.1.11. Altres despeses d'explotació	17
2.1.12. Resultats financers	17
2.1.13. Altres ingressos i despeses no recurrents	17
2.2. Execució del programa d'actuació, inversió i finançament.....	18
2.3. Evolució de les magnituds i ratis principals.....	20
3. OBSERVACIONS I RECOMANACIONS	24
4. OBSERVACIONS I RECOMANACIONS D'ANYS ANTERIORS	24
5. CONCLUSIONS.....	25
6. AL·LEGACIONS	25
7. OBSERVACIONS COMPLEMENTÀRIES	29

Abreviacions

LGFP: Llei general de les finances publiques

PGC: Pla general de comptabilitat

1. INTRODUCCIÓ

1.1. Objecte i abast

D'acord amb l'art. 8 de la Llei del Tribunal de Comptes, de 13 d'abril de 2000, correspon a aquest Òrgan la fiscalització externa de la gestió econòmica, financera i comptable de les societats públiques, entre d'altres, Andorra Turisme, SAU.

La fiscalització d'Andorra Turisme, SAU forma part dels treballs de fiscalització per a l'exercici 2018, d'acord amb les competències que té atribuïdes aquest Tribunal.

Aquesta actuació suposa la realització d'una auditoria de regularitat (financera i de compliment) de l'activitat economicofinancera de la societat esmentada, desenvolupada en l'exercici 2018.

La informació comptable examinada ha estat la integrada per la liquidació de comptes lliurada al Tribunal de Comptes en data 29 de març de 2019 i consta entre altres, de la documentació següent: balanç, compte de pèrdues i guanys, estat de canvis del patrimoni net, estat de flux d'efectiu, memòria i la liquidació del seu programa d'actuació per l'exercici.

En data 7 de juny de 2019 Andorra Turisme, SAU va lliurar al Tribunal de Comptes un informe d'auditoria encarregat per la pròpia entitat.

1.2. Metodologia

El treball s'ha realitzat d'acord amb els Principis i Normes d'Auditoria del Sector Públic i ha consistit en la realització d'aquelles proves selectives i revisions de procediments que s'han considerat necessàries en cada cas per a l'examen de les diferents àrees.

L'actuació portada a terme ha estat una auditoria de regularitat, que inclou una auditoria de legalitat o compliment i una auditoria financera, amb els següents objectius:

- Verificar si l'activitat economicofinancera d'Andorra Turisme, SAU s'ha desenvolupat de conformitat amb les normes, disposicions i directrius que li són d'aplicació.
- Verificar si els comptes anuals i altres estats financers d'Andorra Turisme, SAU expressen la imatge fidel del patrimoni, de la situació financera, del resultat de les seves operacions i que la informació economicofinancera es presenti d'acord als principis comptables que li són d'aplicació.

No obstant això, en la mesura que s'han detectat en la fiscalització, en l'informe es posen de manifest incidències i conclusions que tenen a veure amb la gestió, és a dir, que indiquen si la gestió economicofinancera s'ha portat a terme amb criteris d'eficàcia, eficiència i economia.

Han estat objecte de la present fiscalització els fets generats per Andorra Turisme, SAU en l'exercici 2018, encara que, quan ha calgut per tenir incidència en l'exercici

fiscalitzat, també ho han estat els d'exercicis anteriors i posteriors, abordant tant els aspectes comptables i pressupostaris com els patrimonials, així com els d'organització i control intern existents en l'entitat. Al mateix temps, també s'ha verificat si es compleix amb la legalitat vigent en la gestió dels recursos públics.

No s'han portat a terme procediments específics, amb tendència a localitzar fets posteriors que poguessin afectar l'exercici fiscalitzat. No obstant això, en aquells casos en els quals s'ha comptat amb evidència d'algun tipus, originada amb posterioritat a la data de tancament dels exercicis, s'ha fet referència als mateixos a l'informe.

El treball de camp a les dependències de l'ens fiscalitzat va concloure el 15 de novembre de 2019.

1.3. Naturalesa jurídica

Andorra Turisme, SAU està constituïda sota la forma jurídica de societat anònima. Es tracta d'una societat pública sotmesa a les normes del dret privat, sense perjudici de romandre sotmesa al control financer establert en la LGFP. La Llei de la seva creació és del 20 de setembre de 2007, iniciant la seva activitat l'1 de març de 2008 mitjançant l'assumpció de part de les funcions i serveis abans gestionats pel departament de turisme del Govern d'Andorra.

Per llei, la participació de l'Estat, a través del Govern, en el capital social d'Andorra Turisme ha de ser sempre com a mínim del 52%. En l'actualitat és del 100%, essent per tant una societat anònima unipersonal.

1.4. Marc jurídic

La normativa que regula l'activitat economicofinancera, pressupostària i comptable d'Andorra Turisme, SAU en el període fiscalitzat es conté, fonamentalment, en les següents disposicions:

- Llei 13/2007, del 20 de setembre, de creació de la societat pública Andorra Turisme, SA.
- Decret del 15-02-2012 pel qual s'aprova la modificació del Pla general de comptabilitat.
- Decret del 15-02-2012 del text refós de la Llei 30/2007, del 20 de desembre, de la comptabilitat dels empresaris, modificada per la Llei 8/2010, del 22 d'abril i per la Llei 26/2011, del 29 de desembre.
- Decret legislatiu del 20-5-2015 de publicació del text refós de la Llei general de les finances públiques, del 19 de desembre de 1996.
- Llei 1/2018, de l'1 de març, del pressupost per a l'exercici del 2018.
- Decret legislatiu del 5-12-2018 de publicació del text refós de la llei de societats anònimes i de responsabilitat limitada.

1.5. Organització i control intern

El control intern és un procés integral de l'organització, responsabilitat dels òrgans de govern i direcció de la societat, dissenyat per afrontar els riscos i per aportar una seguretat raonable que en la consecució de la missió de l'ens s'assoleixen els objectius de:

- Execució ordenada, ètica, econòmica, eficient i efectiva de les operacions.
- Compliment de les obligacions de responsabilitat.
- Compliment de les lleis i regulació aplicable.
- Salvaguarda dels recursos per evitar pèrdues, mal ús o danys.

En els treballs de fiscalització s'han estudiat i avaluat aquells procediments del control intern que hem considerat necessaris atenent l'abast i la naturalesa del treball, sense que l'esmentat estudi hagi pretès identificar necessàriament totes les debilitats que puguin existir, motiu pel qual no expressem una opinió sobre el sistema de control intern de la societat. No obstant això, en el transcurs de l'informe es detallen aquelles observacions i recomanacions que han de possibilitar la millora dels procediments de control intern de la societat.

L'administració de la societat correspon al seu consell d'administració i la direcció executiva li correspon al gerent.

La societat figura inclosa en el programa de control pressupostari en les modalitats de control d'oportunitat econòmica i control d'eficàcia. A la data d'emissió d'aquest informe, el Tribunal no ha disposat dels resultats d'aquests controls ni consten altres actuacions en matèria de control intern.

2. FISCALITZACIÓ REALITZADA

2.1. Comptes anuals

Balanç

Actiu	2018	2017	Passiu	2018	2017
Actius no corrents	206.831	254.995	Patrimoni net (nota 12)	1.424.721	1.075.266
Immobilitzat intangible (nota 5)	10.955	33.138	Capital	100.000	100.000
Despeses d'establiment	-	-	Capital	100.000	100.000
Despeses d'investigació i desenvolupament	-	-	Prima d'emissió	-	-
Fons de comerç	-	-	Reserves	38.957	38.957
Altres actius intangibles	10.955	33.138	Reserva legal	-	-
Immobilitzat tangible (nota 6)	187.853	214.025	Reserva de revalorització	-	-
Terrenys i construccions	-	-	Reserves estatutàries	-	-
Instal·lacions tècniques i altre immobilitzat material	187.853	214.025	Altres reserves	38.957	38.957
Immobilitzacions materials en curs i bestretes	-	-	Instruments de capital propis	-	-
Inversions immobiliàries (nota 7)	-	-	Resultats d'exercicis anteriors	(127.671.487)	(111.245.815))
Immobilitzat financer (nota 8 (a))	8.023	7.832	Romanent	-	-
Empreses del grup i associades	-	-	Resultats negatius d'exercicis anteriors	(127.671.487)	(111.245.815))
Instruments de patrimoni	-	-	Altres aportacions de socis	144.738.077	128.607.796
Crèdits i comptes a cobrar	-	-	Resultat de l'exercici	(15.780.826)	(16.425.672)
Altres	-	-	Dividend a compte	-	-
Altres empreses	8.023	7.832			
Instruments de patrimoni	-	-	Passius no corrents	-	-
Crèdits i comptes a cobrar	-	-	Provisions a llarg termini (nota 14 (a))	-	-
Altres	8.023	7.832	Deutes a llarg termini (nota 13 (a))	-	-
			Obligacions i altres valors negociables	-	-
			Deutes amb entitats de crèdit	-	-
			Altres	-	-
			Deutes amb empreses del grup i associades a LL/T (nota 13 (b))	-	-
			Subvencions (nota 17)	-	-
Actius corrents	4.528.356	4.272.966			
Altres actius no corrents en venda (nota 10)	-	-	Passius corrents	3.310.466	3.452.695
Existències (nota 9)	-	-	Passius vinculats amb altres actius no corrents en venda	-	-
Matèries primeres i consumibles	-	-	Provisions a curt termini (nota 14 (b))	-	-
Productes en curs i fabricació	-	-	Deutes a curt termini (nota 13 (c))	75.836	83.502
Productes acabats i mercaderies	-	-	Obligacions i altres valor negociables	-	-
Bestretes a proveïdors	-	-	Deutes amb entitats de crèdit	2.034	-
Altres	-	-	Derivats financers a curt termini	-	-
Crèdits i comptes per cobrar a curt termini (nota 8 (b))	1.841.211	1.791.819	Altres	73.802	83.502
Client per vendes i prestacions de serveis	222.316	149.472	Deutes amb empreses del grup i associades a C/T (nota 13 (d))	30.656	-
Crèdits i comptes a cobrar empreses grup i associades	1.403.712	1.370.279	Creditors comercials i altres comptes a pagar (nota 13 (e))	3.203.974	3.369.193
Restes de crèdits i comptes a cobrar	215.183	272.068	Proveïdors	629	1.157
Inversions financeres a curt termini (nota 8 (c))	-	-	Empreses del grup i associades, creditors	30.914	-
En empreses del grup i associades	-	-	Creditors variis	3.073.404	3.368.036
Restes d'actius financers	-	-	Bestretes de clients	-	-
Tresoreria (nota 8 (d))	1.569.257	1.644.869	Altres	99.027	-
Ajustaments per periodificació (nota 11)	1.117.888	836.278	Ajustaments per periodificació (nota 15)	-	-
Total actiu	4.735.187	4.527.961	Total passiu	4.735.187	4.527.961

Font: Andorra Turisme, SAU
(Imports en euros)

Compte de pèrdues i guanys

	2018	2017
Ingressos d'explotació (nota 16 (a))		
Import net de la xifra de negocis	1.448.090	1.235.653
Variació d'existències de productes acabats i en curs de producció	-	-
Treballs realitzat per l'empresari per al seu immobilitzat	-	-
Altres ingressos d'explotació	211.587	215.461
Total ingressos d'explotació	1.659.677	1.451.114
Despeses d'explotació		
Consum de mercaderies, matèries primeres i altres materials (nota 16 (b))	(13.706.041)	(14.104.392)
Despeses de personal (nota 16 (c))	(1.264.147)	(1.194.941)
Sous, salaris i assimilats	(1.028.743)	(957.391)
Càrregues socials	(159.429)	(148.106)
Altres despeses de personal	(75.975)	(89.444)
Amortització, deteriorament, i resultats per venda o baixa de l'immobilitzat intangible i de l'immobilitzat tangible (notes 5 i 6)	(98.383)	(171.796)
Amortització	(97.672)	(171.796)
Deteriorament	-	-
Resultats per venda o baixa	(711)	-
Deteriorament del circulat	-	(141)
Existències	-	-
Crèdits i comptes a cobrar	-	(1.411)
Altres	-	1.270
Altres despeses d'explotació (nota 16 (d))	(2.368.396)	(2.396.179)
Arrendaments i cànon	(209.650)	(143.528)
Reparacions i conservació	(127.602)	(149.677)
Serveis professionals independents	(1.329.800)	(1.484.237)
Subministraments	(24.014)	(29.722)
Tributs	(3.205)	(4.826)
Altres serveis exteriors	(674.125)	(584.189)
Total despeses d'explotació	(17.436.967)	(17.867.449)
Resultat d'explotació	(15.777.290)	(16.416.335)
Ingressos i despeses financeres		
Ingressos financers	-	-
De participacions en instruments de patrimoni	-	-
D'altres actius financers	-	-
Despeses financeres	(3.893)	(5.082)
Per deutes amb parts vinculades	-	-
Altres deutes	(3.893)	(5.082)
Variació de valor raonable en instruments financeres de negociació	-	-
Diferències de canvi	(3)	(3)
Deteriorament i resultats per venda o baixa d'actius financers	-	-
Deteriorament	-	-
Resultats per venda o baixa	-	-
Resultat financer (nota 16 (e))	(3.896)	(5.085)
Resultat de les operacions	(15.781.186)	(16.421.420)
Altres ingressos i despeses no recurrents		
Altres ingressos no recurrents (nota 16 (f))	7.585	5.006
Altres despeses no recurrents (nota 16 (f))	(7.225)	(9.258)
Total altres ingressos i despeses no recurrents	360	(4.252)
Resultat abans d'impostos	(15.780.826)	(16.425.672)
Impost sobre societats	-	-
Resultat de l'exercici	(15.780.826)	(16.425.672)

Font: Andorra Turisme, SAU
(Imports en euros)

Estat de canvis del patrimoni net

	Capital	Prima d'emissió	Reserva de revalorització	Altres reserves	Instruments de capital propis	Resultats d'exercicis anteriors	Altres aportacions de socis	Resultat de l'exercici	Dividend a compte	Total Patrimoni Net
Saldos a 31/12/2016	100.000	-	-	38.957	-	(95.489.426)	112.346.853	(15.775.542)	-	1.220.842
Ajustaments per canvis de criteris comptables 2016 i Anteriors	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ajustaments per errors 2016 i anteriors	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Saldo ajustat a 01/01/2017	100.000	-	-	38.957	-	(95.489.426)	112.346.853	(15.775.542)	-	1.220.842
Resultat de l'exercici	-	-	-	-	-	-	-	(16.425.672)	-	(16.425.672)
Ingressos i despeses reconegudes en Patrimoni Net	-	-	-	-	-	-	16.260.943	-	-	16.260.943
Operacions amb socis i propietaris	-	-	-	-	-	(15.775.542)	-	15.775.542	-	-
Distribució de dividends	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ampliacions/reduccions de capital	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Operacions amb accions o participacions pròpies	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Altres moviments	-	-	-	-	-	(15.775.542)	-	15.775.542	-	-
Saldos a 31/12/2017	100.000	-	-	38.957	-	(111.264.968)	128.607.796	(16.425.672)	-	1.056.113
Ajustaments per canvis de criteris comptables 2017 i Anteriors	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ajustaments per errors 2017 i anteriors (nota 2 (d))	-	-	-	-	-	19.153	-	-	-	19.153
Saldo ajustat a 01/01/2018	100.000	-	-	38.957	-	(111.245.815)	128.607.796	(16.425.672)	-	1.075.266
Resultat de l'exercici	-	-	-	-	-	-	-	(15.780.826)	-	(15.780.826)
Ingressos i despeses reconegudes en Patrimoni Net	-	-	-	-	-	-	16.160.937	-	-	16.160.937
Operacions amb socis i propietaris	-	-	-	-	-	(16.425.672)	(30.656)	16.425.672	-	(30.656)
Distribució de dividends	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ampliacions/reduccions de capital	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Operacions amb accions o participacions pròpies	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Altres moviments (nota 13 (d))	-	-	-	-	-	(16.425.672)	(30.656)	16.425.672	-	(30.656)
Saldos a 31/12/2018	100.000	-	-	38.957	-	(127.671.487)	144.738.077	(15.780.826)	-	1.424.721

Font: Andorra Turisme, SAU
(Imports en euros)

Estat de flux d'efectiu

	2018	2017
FLUXOS D'EFFECTIU DE LES ACTIVITATS D'EXPLOTACIÓ		
Resultat de l'exercici	(15.780.826)	(16.425.672)
Ajustaments del resultat	101.919	176.881
Amortització d'immobilitzat intangible i tangible	97.672	171.796
Correccions valoratives per deteriorament	-	-
Variació de les provisions	-	-
Imputació de subvencions	-	-
Resultats per baixes i alienacions d'immobilitzat tangible/intangible	711	-
Resultats per baixes i alienacions d'immobilitzat financer	-	-
Ingressos financers	-	-
Despeses financeres	3.893	5.082
Diferències de canvi	3	3
Variació de valor raonable en instruments financers	-	-
Altres ingressos i despeses	(360)	-
Canvis en el capital corrent de:	(496.225)	(1.146.216)
Existències	-	-
Deutors i altres comptes a cobrar	(49.392)	(1.266.876)
Altres actius corrents	(281.614)	(117.832)
Creditors i altres comptes a pagar	(165.219)	238.492
Altres passius corrents	-	-
Altres actius i passius no corrents	-	-
Altres fluxos d'efectiu de les activitats d'explotació	(4.247)	(5.082)
Pagaments d'interessos	(3.093)	(5.082)
Cobraments de dividends	-	-
Cobraments d'interessos	-	-
Cobrament (pagaments) per impostos de beneficis	(354)	-
Altres pagaments (cobrament)	-	-
Fluxos d'efectiu de les activitats ordinàries	(16.179.379)	(17.400.089)
FLUXOS D'EFFECTIU DE LES ACTIVITATS D'INVERSIÓ		
Pagaments per inversions	(50.823)	(113.467)
Empreses del grup i associades	-	-
Immobilitzat intangible	(1.196)	(1.339)
Immobilitzat tangible	(49.437)	(112.128)
Inversions immobiliàries	-	-
Altres actius financers	(190)	-
Altres actius no corrents en venda	-	-
Altres actius	-	-
Cobraments per desinversions	1.316	369
Empreses del grup i associades	-	-
Immobilitzat intangible	-	-
Immobilitzat tangible	1.316	-
Inversions immobiliàries	-	-
Altres actius financers	-	369
Altres actius no corrents en venda	-	-
Altres actius	-	-
Fluxos d'efectiu de les activitats d'inversió	(49.507)	(113.098)
FLUXOS D'EFFECTIU DE LES ACTIVITATS DE FINANÇAMENT		
Cobraments i pagaments per instruments de patrimoni	16.130.281	16.260.943
Emissions d'instruments de patrimoni	-	-
Amortització d'instruments de patrimoni	-	-
Adquisició d'instruments de patrimoni	-	-
Alienació d'instruments de patrimoni	-	-
Aportacions de socis	16.130.281	16.260.943
Cobraments i pagaments per instruments de passiu financer	20.990	17.135
Emissió:	32.690	24.799
Obligacions i valors similars	-	-
Deutes amb entitats de crèdit	2.034	-
Deutes amb empreses del grup i associades	30.656	24.799
Altres	-	-
Devolució i amortització de:	(9.700)	(7.664)
Obligacions i valors similars	-	-
Deutes amb entitats de crèdit	-	(3.034)
Deutes amb empreses del grup i associades	-	(4.630)
Altres	(9.700)	-
Pagaments per dividend i remuneracions d'altres instruments de patrimoni	-	-
Dividends	-	-
Remuneracions d'altres instruments de patrimoni	-	-
Fluxos d'efectiu de les activitats de finançament	16.153.271	16.278.078
Efecte de les variacions de tipus de canvi	-	(3)
AUGMENT / DISMINUCIÓ NETA DE L'EFFECTIU O EQUIVALENTS	(75.612)	(1.235.109)
Efectiu o equivalents a l'inici del període	1.644.869	2.879.978
Efectiu o equivalents al final del període	1.569.257	1.644.869

Font: Andorra Turisme, SAU
(Imports en euros)

2.1.1. Actius no corrents

Els moviments d'immobilitzat intangible que s'han produït durant l'exercici es resumeixen de la següent manera:

	Euros			
	Saldos a 31/12/17	Altes	Baixa	Saldos a 31/12/18
Cost				
Aplicacions informàtiques	547.602	1.196	-	548.798
Altres aplicacions informàtiques	24.497	-	(1.754)	22.743
	572.099	1.196	(1.754)	571.541
Amortització acumulada				
Aplicacions informàtiques	(514.949)	(22.894)	-	(537.842)
Altres aplicacions informàtiques	(24.012)	(485)	1.754	(22.743)
	(538.961)	(23.379)	1.754	(560.586)
Valor net comptable	33.138	(22.183)	-	10.955

Font: Andorra Turisme, SAU
(Imports en euros)

Els moviments d'immobilitzat tangible que s'han produït durant l'exercici es resumeixen de la següent manera:

	Euros					
	Saldos a 31/12/17	Ajustos	Saldo a 1/1/18	Altes	Baixes	Saldos a 31/12/18
Cost						
Instal·lacions tècniques	72.751	-	72.751	-	(1.447)	71.304
Mobiliari	147.965	-	147.965	1.893	-	149.858
Equips procés d'informació	373.500	-	373.500	47.544	(148.585)	272.459
Altres immobilitzat tangible	5.212	-	5.212	-	-	5.212
	599.428	-	599.428	49.437	(150.032)	498.833
Amortització acumulada						
Instal·lacions tècniques	(47.529)	-	(47.529)	(7.432)	808	(54.153)
Mobiliari	(99.377)	-	(99.377)	(12.556)	-	(111.933)
Equips procés d'informació	(252.438)	19.153	(233.285)	(54.305)	147.908	(139.682)
Altres immobilitzat tangible	(5.212)	-	(5.212)	-	-	(5.212)
	(404.556)	19.153	(385.403)	(74.293)	148.716	(310.980)
Valor net comptable	194.872	19.153	214.025	(24.856)	(1.316)	187.853

Font: Andorra Turisme, SAU
(Imports en euros)

El detall de l'immobilitzat financer és el següent:

	Euros	
	2018	2017
Dipòsits	8.023	7.832
Total	8.023	7.832

Font: Andorra Turisme, SAU
(Imports en euros)

2.1.2. Crèdits i comptes per cobrar a curt termini

El desglossament de l'epígraf de crèdits i comptes per cobrar a curt termini es resumeix en el quadre següent:

	Euros	
	2018	2017
Clients per vendes i prestacions de serveis	222.316	149.472
Crèdits i comptes a cobrar amb empreses grup i associades	1.403.712	1.370.279
Resta de crèdits i comptes a cobrar	215.183	272.068
	1.841.211	1.791.819

Font: Andorra Turisme, SAU
(Imports en euros)

2.1.3. Tresoreria i comptes financers

El detall dels saldos que componen la rúbrica de tresoreria és el següent:

Descripció	Saldo a 31/12/2018	Saldo a 31/12/2017	Variació
Caixa efectiu	776	3.932	-3.156
Bancs i institucions de crèdits	1.348.549	1.420.029	-71.480
Altres actius líquids equivalents	219.932	220.908	-976
Total	1.569.257	1.644.869	-75.612

Font: Elaboració pròpia a partir d'informació d'Andorra Turisme, SAU
(Imports en euros)

De la revisió d'aquest apartat en deriven les observacions següents:

Mancomunació de signatures

D'acord amb la informació bancària analitzada, per a la realització d'operacions d'import inferior a 100.000 euros, el gerent de la societat pot operar lliurement, i fins a l'import de 5.000 euros ho poden fer tots els apoderats de la societat, sense ser necessària la signatura d'una altra persona.

Per tant, no es compleix el principi de mancomunació que ha de regir en la gestió de fons públics i es recomana adoptar procediments de pagament que respectin aquest principi.

Manca en la segregació de funcions

Andorra Turisme disposa d'una caixa en metàl·lic per cobrar ingressos en efectiu situada a l'oficina de Turisme. No consta que els controls que es puguin dur a terme sobre la mateixa siguin revisats per una persona diferent del personal directe de l'administració dels fons, el que comporta una debilitat del control intern.

2.1.4. Ajustaments per periodificació

El desglossament d'aquest epígraf és el següent:

	Euros	
	2018	2017
Pagaments per anticipat	1.117.888	836.278
	1.117.888	836.278

Font: Andorra Turisme, SAU
(Imports en euros)

2.1.5. Patrimoni net

Els moviments del patrimoni net que s'han produït durant l'exercici es resumeixen de la següent manera:

Descripció	Saldo a 31/12/2017	Aplicació del resultat	Ajust. per canvi de criteri comptable	Resultat de l'exercici	Ing. i desp. reconeguts en el PN	Saldo a 31/12/2018
Capital social	100.000	-	-	-	-	100.000
Reserva legal	-	-	-	-	-	-
Altres reserves	38.957	-	-	-	-	38.957
Aportacions de socis o propietaris	128.607.796	-	-	-	16.130.281	144.738.077
Resultats d'exercicis anteriors	-111.264.968	-16.425.672	19.153	-	-	-127.671.487
Resultat de l'exercici 2017	-16.425.672	16.425.672	-	-	-	-
Resultat de l'exercici 2018	-	-	-	-15.780.826	-	-15.780.826
Total	1.056.113	-	19.153	-15.780.826	16.130.281	1.424.721

Font: Elaboració pròpia a partir d'informació d'Andorra Turisme, SAU
(Imports en euros)

De la revisió d'aquest apartat en deriven les observacions següents:

Adaptació dels estatuts a la Llei de societats anònimes i de responsabilitat limitada

La societat té pendent l'adaptació dels seus estatuts a la Llei 20/2007, del 18 d'octubre, de societats anònimes i de responsabilitat limitada, pel que fa al tractament de les reserves legals, incomplint el termini previst en l'esmentada Llei per a aquesta adaptació.

Tractament comptable dels resultats de l'exercici

La societat rep anualment transferències de Govern amb la finalitat de cobrir les necessitats de finançament de la seva activitat. D'acord amb l'article 17.1 de la Llei del pressupost per a l'exercici del 2018, "un cop aprovada la liquidació de comptes de les entitats beneficiàries de transferències nominatives per part dels òrgans competents de les dites entitats, i sempre que no s'hagi compromès el total de la despesa pressupostada, aquests organismes han de retornar al Govern els ingressos obtinguts amb la transferència i no utilitzats durant l'exercici pressupostari. El Govern, abans de ser aprovada la liquidació de comptes de les entitats beneficiàries de transferències nominatives per part dels seus òrgans competents, amb sol·licitud prèvia de l'entitat beneficiària, pot autoritzar la dita entitat a mantenir els ingressos obtinguts amb la transferència i no utilitzats durant l'exercici pressupostari perquè no està afectada per finançar diferències de venciment entre els drets i les obligacions durant l'exercici,

sempre que l'entitat acrediti al Govern aquestes necessitats de tresoreria i per finançar romanents de tresoreria negatius”.

Atenent al regulat per la norma anteriorment esmentada, els imports de les transferències no aplicades de l'exercici i d'exercicis anteriors tenen el caràcter de reintegrables i no poden ser considerats com a resultats o patrimoni net havent de ser registrats com un passiu de conformitat amb el que disposa el punt 1er de la secció 3a del capítol 1er del PGC.

L'entitat reflexa en els seus comptes un deute amb Govern per excedents de transferències per un import de 30.656 euros que equival al romanent de tresoreria no afectat calculat a 31 de desembre de 2018, import que es liquida en data 4 d'abril de 2019. Quedarien pendents de regularitzar els eventuais excedents d'exercicis anteriors.

2.1.6. Deutes a curt termini

El detall d'aquest apartat és el següent:

	Euros	
	2018	2017
Deutes amb entitats de crèdit a curt termini	2.034	-
Seguretat Social, creditora (nota 18)	56.262	51.846
Administració pública, creditora per IRNR (nota 18)	11.867	24.289
Administració pública, creditora per IRPF (nota 18)	5.619	7.367
Administració pública, IGI autorepercutit (nota 18)	54	-
	<u>75.836</u>	<u>83.502</u>

Font: Andorra Turisme, SAU
(Imports en euros)

De la revisió d'aquest apartat es desprenen les observacions següents:

Contractació d'una pòlissa de crèdit amb infracció

L'article 5 de la Llei 12/2007, del 20 de setembre, de creació de la societat pública Andorra Turisme, SA limita concertar operacions de crèdit per atendre les seves necessitats de tresoreria sempre que en el seu conjunt no superin el 35% dels ingressos per operacions corrents de l'exercici anterior.

Contràriament al que disposa la norma referida, la societat ha formalitzat una pòlissa de crèdit amb un límit d'un milió d'euros i amb un termini d'un any.

2.1.7. Creditors comercials i altres comptes a pagar

El detall d'aquest apartat és el següent:

	Euros	
	2018	2017
Proveïdors	629	1.157
Creditors comercials	3.073.404	3.368.033
Proveïdors i creditors, empreses del grup i associades	30.914	-
Altres comptes a pagar	99.027	-
	<u>3.203.974</u>	<u>3.369.190</u>

Font: Andorra Turisme, SAU
(Imports en euros)

2.1.8. Ingressos d'explotació

El desglossament d'aquest epígraf es resumeix en els quadres següents:

	Euros	
	2018	2017
Import net de la xifra de negoci	1.448.090	1.235.653
Altres ingressos d'explotació	<u>211.587</u>	<u>215.461</u>
	<u>1.659.677</u>	<u>1.451.114</u>

Font: Andorra Turisme, SAU
(Imports en euros)

El capítol "Import net de la xifra de negoci" per a l'exercici 2017 i 2016 inclou principalment els ingressos obtinguts en la venda d'entrades d'esdeveniments culturals i esportius, d'acord amb el següent detall:

	Euros	
	2018	2017
Cirque du Soleil	1.114.822	859.488
Ski Andorra	95.899	105.462
Conveni Rebaixes	22.500	36.000
ACB	86.373	82.986
Altres	<u>128.496</u>	<u>151.717</u>
	<u>1.448.090</u>	<u>1.235.653</u>

Font: Andorra Turisme, SAU
(Imports en euros)

De la revisió d'aquest apartat en deriven les observacions següents:

Debilitat de control intern en la venda de marxandatge

Andorra Turisme, SAU no té establerts procediments eficaços que permetin avaluar la raonabilitat dels ingressos d'activitats accessòries que ha dut a terme, com la venda d'articles de marxandatge. Es recomana adoptar procediments de control que permetin garantir la integritat dels ingressos en relació amb les vendes efectuades i les existències.

2.1.9. Consum de mercaderies, matèries primeres i altres materials

El desglossament d'aquest epígraf presenta el següent detall:

	Euros	
	2018	2017
Consums de mercaderies, matèries primeres i altres materials	13.706.041	14.104.392
Variació d'existències	-	-
	<u>13.706.041</u>	<u>14.104.392</u>

Font: Andorra Turisme, SAU
(Imports en euros)

2.1.10. Despeses de personal

El detall de les despeses de personal és com segueix:

	Euros	
	2018	2017
Sous i salaris	1.028.743	957.391
Càrregues socials	159.429	148.106
Aportacions a plans de pensions a llarg termini	19.990	51.349
Altres despeses de personal	55.985	38.095
	<u>1.264.147</u>	<u>1.194.941</u>

Font: Andorra Turisme, SAU
(Imports en euros)

De la revisió d'aquest apartat en deriven les observacions següents:

Retribucions en espècie

Andorra Turisme té contractat un producte d'assegurança mèdica complementària amb una entitat. Aquesta despesa hauria de ser considerada com a retribució en espècie i ser sotmesa a la corresponent cotització a la Caixa Andorrana de Seguretat Social (CASS). L'entitat ha efectuat una regularització davant la CASS pels imports corresponents als exercici 2017 i 2018 en data 9 de gener de 2019 per un import de 1.584 euros corresponents al 2017 i 1.703 euros corresponents al 2018.

2.1.11. Altres despeses d'explotació

El desglossament de les despeses de serveis exteriors presenta el següent detall:

	Euros	
	2018	2017
Arrendaments i cànons	209.650	143.528
Reparació i conservació	127.602	149.677
Serveis professionals independents	1.329.800	1.484.237
Subministraments	24.014	29.722
Tributs	3.205	4.826
Altres	674.125	584.189
	<u>2.368.396</u>	<u>2.396.179</u>

Font: Andorra Turisme, SAU
(Imports en euros)

2.1.12. Resultats financers

Aquesta rúbrica comptable presenta el següent detall a 31 de desembre:

	Euros	
	2018	2017
Despeses financeres	(3.893)	(5.082)
Diferències negatives de canvi	(3)	(3)
Diferències positives de canvi	-	-
	<u>(3.896)</u>	<u>(5.085)</u>

Font: Andorra Turisme, SAU
(Imports en euros)

2.1.13. Altres ingressos i despeses no recurrents

Aquesta rúbrica comptable presenta el següent detall a 31 de desembre:

	Euros	
	2018	2017
Altres ingressos no recurrents	7.585	5.006
Altres despeses no recurrents	(7.225)	(9.258)
	<u>360</u>	<u>(4.252)</u>

Font: Andorra Turisme, SAU
(Imports en euros)

2.2. Execució del programa d'actuació, inversió i finançament

D'acord amb els requeriments dels seus estatuts Andorra Turisme, SAU presenta una liquidació de pressupost en la que es comparen les previsions inicials aprovades per la llei del pressupost general per a l'exercici fiscalitzat, amb les xifres que deriven de la seva comptabilitat.

Liquidació del programa d'actuacions

Liquidació del pressupost d'ingressos

Classificació econòmica

Euros

Capítol	Pressupost inicial	Final	Liquidat exercici	Diferència pressupost final i liquidat	Liquidat exercici anterior	Variació liquidat exercicis	% Variació liquidat exercicis	Cobrat
1 Impostos directes	-	-	-	-	-	-	-	-
2 Impostos indirectes	-	-	-	-	-	-	-	-
3 Taxes i altres ingressos	300.000	300.000	273.304	26.696	319.207	(45.903)	(14,38)%	273.304
4 Transferències corrents	16.127.351	16.127.351	16.127.351	-	16.227.351	(100.000)	(0,62)%	14.783.405
5 Ingressos patrimonials	1.404.794	1.404.794	1.710.943	(306.149)	1.644.578	66.365	4,04%	1.463.958
Ingressos corrents	17.832.145	17.832.145	18.111.598	(279.453)	18.191.136	(79.538)	(10,96)%	16.520.667
6 Alienacions d'inversions	-	-	-	-	-	-	-	-
7 Transferències de capital	35.111	35.111	33.586	1.525	35.104	(1.518)	(4,32)%	-
8 Actius financers	-	-	-	-	-	-	-	-
9 Passius financers	-	-	-	-	-	-	-	-
Ingressos de capital	35.111	35.111	33.586	1.525	35.104	(1.518)	(4,32)%	-
Total pressupost ingressos	17.867.256	17.867.256	18.145.184	(277.928)	18.226.240	(81.056)	(0,44)%	16.520.667

Font: Andorra Turisme, SAU
(Imports en euros)

Liquidació del pressupost de despeses

Classificació econòmica

Euros								
Capítol	Pressupost inicial	Final	Liquidat exercici	Diferencia pressupost final i liquidat	Liquidat exercici anterior	Variació liquidat exercicis	% Variació liquidat exercicis	Pagat
1 Despeses de personal	(1.263.162)	(1.263.162)	(1.264.147)	985	(1.192.803)	(71.344)	(5,89)%	(1.109.981)
2 Consum de béns corrents i serveis	(16.518.294)	(16.518.294)	(16.603.054)	84.760	(16.890.140)	287.086	1,70%	(13.477.463)
3 Despeses financeres	(24.300)	(24.300)	(18.142)	(6.158)	(15.753)	(2.389)	(15,17)%	(18.142)
4 Transferències corrents	-	-	-	-	-	-	-	-
Despeses corrents	(17.805.756)	(17.805.756)	(17.885.343)	79.587	(18.098.696)	213.353	(1,18)%	(14.605.586)
6 Inversions reals	(61.500)	(61.500)	(52.911)	(8.589)	(118.525)	65.614	(55,36)%	(52.911)
7 Transferències de capital	-	-	-	-	-	-	-	-
8 Actius financers	-	-	-	-	-	-	-	-
9 Passius financers	-	-	-	-	-	-	-	-
Despeses de capital	(61.500)	(61.500)	(52.911)	(8.589)	(118.525)	65.614	(55,36)%	(52.911)
Total pressupost despeses	(17.867.256)	(17.867.256)	(17.938.254)	70.998	(18.217.221)	278.967	(1,53)%	(14.658.497)

Font: Andorra Turisme, SAU
(Imports en euros)

2.3. Evolució de les magnituds i ratis principals

Es presenta a continuació l'evolució de les magnituds i ratis principals de la gestió economicofinancera de la societat:

Resum pressupost inicial d'ingressos

Pressupost d'ingressos	Pressupost 2011 (*)	Pressupost 2012	Pressupost 2013	Pressupost 2014	Pressupost 2015	Pressupost 2016	Pressupost 2017	Pressupost 2018
3. Taxes i altres ingressos	-	-	-	-	150.000	250.000	300.000	300.000
4. Transferències corrents	8.506.090	14.000.000	16.231.855	15.858.522	16.508.522	16.227.351	16.227.351	16.127.351
5. Ingressos patrimonials	449.500	528.424	479.000	639.000	834.000	1.337.828	1.369.807	1.404.794
Ingressos corrents	8.955.590	14.528.424	16.710.855	16.497.522	17.492.522	17.815.179	17.897.158	17.832.145
7. Transferències de capital	-	38.476	42.647	36.362	36.362	36.362	35.111	35.111
8. Actius financers	-	848.735	-	-	-	-	-	-
Ingressos de capital	-	887.211	42.647	36.362	36.362	36.362	35.111	35.111
Total ingressos	8.955.590	15.415.635	16.753.502	16.533.884	17.528.884	17.851.541	17.932.269	17.867.256

(*) Pròrroga pressupostària

Font: Elaboració pròpia a partir d'informació d'Andorra Turisme, SAU

(Imports en euros)

Resum pressupost inicial de despeses

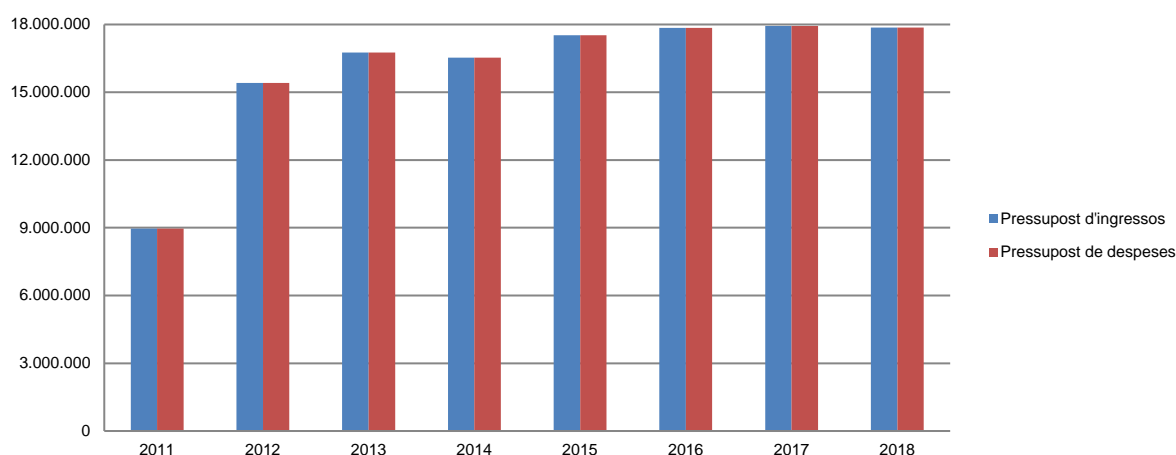
Pressupost de despeses	Pressupost 2011 (*)	Pressupost 2012	Pressupost 2013	Pressupost 2014	Pressupost 2015	Pressupost 2016	Pressupost 2017	Pressupost 2018
1. Despeses de personal	687.150	982.955	1.174.460	1.175.634	1.067.744	1.160.081	1.246.024	1.263.162
2. Consum de béns corrents i serveis	8.267.440	13.486.305	15.460.247	15.216.883	16.409.571	16.626.598	16.603.696	16.518.294
3. Despeses financeres	1.000	5.135	5.000	5.005	3.476	25.000	24.300	24.300
Despeses corrents	8.955.590	14.474.395	16.639.707	16.397.522	17.480.791	17.811.679	17.874.020	17.805.756
6. Inversions reals	-	38.500	113.795	136.362	48.093	39.862	58.249	61.500
7. Transferències de capital	-	902.740	-	-	-	-	-	-
Despeses de capital	-	941.240	113.795	136.362	48.093	39.862	58.249	61.500
Total despeses	8.955.590	15.415.635	16.753.502	16.533.884	17.528.884	17.851.541	17.932.269	17.867.256

(*) Pròrroga pressupostària

Font: Elaboració pròpia a partir d'informació d'Andorra Turisme, SAU

(Imports en euros)

Evolució del pressupost

Font: Elaboració pròpia a partir d'informació d'Andorra Turisme, SAU

(Imports en euros)

Resum de la liquidació del pressupost d'ingressos

Pressupost d'ingressos	Liquidat 2011	Liquidat 2012	Liquidat 2013	Liquidat 2014	Liquidat 2015	Liquidat 2016	Liquidat 2017	Liquidat 2018
3. Taxes i altres ingressos	-	-	-	-	257.544	308.365	319.207	273.304
4. Transferències corrents	8.574.185	14.000.000	16.231.855	15.858.522	16.177.113	16.227.351	16.227.351	16.127.351
5. Ingressos patrimonials	392.937	701.827	822.683	1.344.310	1.217.356	1.512.641	1.644.578	1.710.943
Ingressos corrents	8.967.122	14.701.827	17.054.538	17.202.832	17.652.013	18.048.357	18.191.136	18.111.598
7. Transferències de capital	-	38.476	40.757	26.129	32.750	34.743	35.104	33.586
Ingressos de capital	-	38.476	40.757	26.129	32.750	34.743	35.104	33.586
Total ingressos	8.967.122	14.740.303	17.095.295	17.228.961	17.684.763	18.083.100	18.226.240	18.145.184

Font: Elaboració pròpia a partir d'informació d'Andorra Turisme, SAU

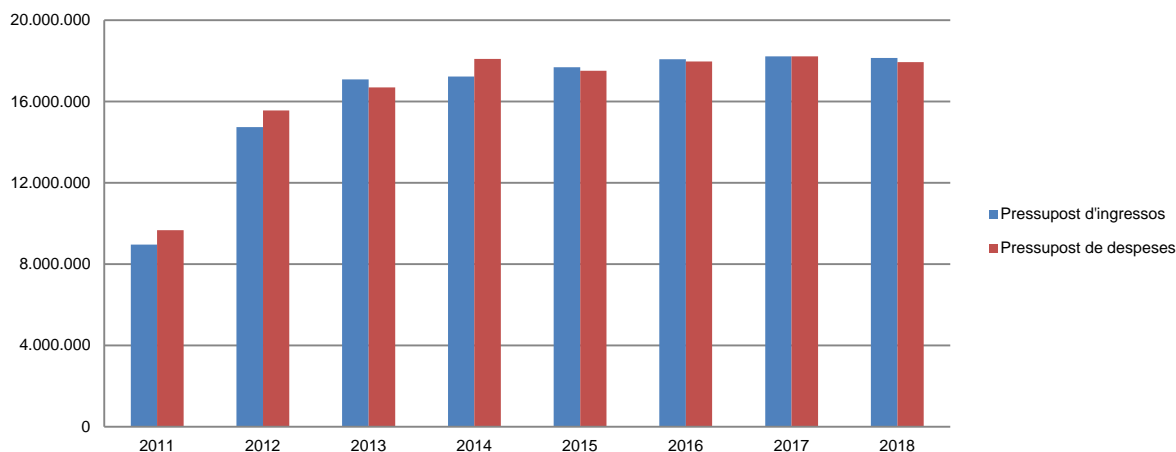
(Imports en euros)

Resum de la liquidació del pressupost de despeses

Pressupost de despeses	Liquidat 2011	Liquidat 2012	Liquidat 2013	Liquidat 2014	Liquidat 2015	Liquidat 2016	Liquidat 2017	Liquidat 2018
1. Despeses de personal	793.895	975.041	1.056.972	1.105.935	1.082.252	1.098.901	1.192.803	1.264.147
2. Consum de béns corrents i serveis	8.800.335	13.183.641	15.533.782	16.957.985	16.310.153	16.778.818	16.890.140	16.603.054
3. Despeses financeres	3.590	-	140	1.565	12.720	23.530	15.753	18.142
Despeses corrents	9.597.820	14.158.682	16.590.894	18.065.485	17.405.125	17.901.249	18.098.696	17.885.343
6. Inversions reals	69.750	501.363	106.896	26.416	116.188	64.038	118.525	52.911
7. Transferències de capital	-	902.740	-	-	-	-	-	-
Despeses de capital	69.750	1.404.103	106.896	26.416	116.188	64.038	118.525	52.911
Total despeses	9.667.570	15.562.785	16.697.790	18.091.901	17.521.313	17.965.287	18.217.221	17.938.254

Font: Elaboració pròpia a partir d'informació d'Andorra Turisme, SAU
(Imports en euros)

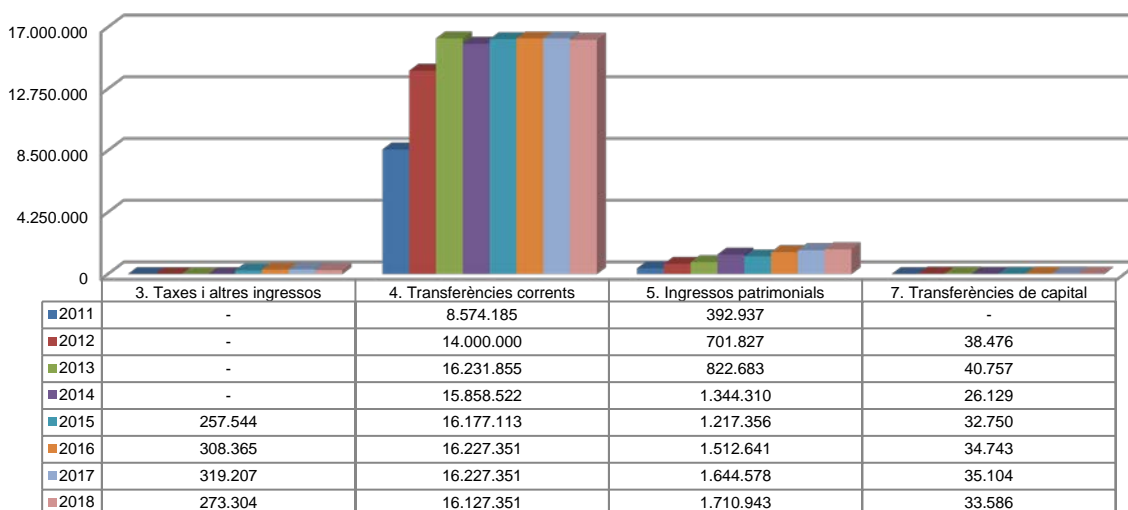
Evolució liquidació del pressupost

Font: Elaboració pròpia a partir d'informació d'Andorra Turisme, SAU
(Imports en euros)

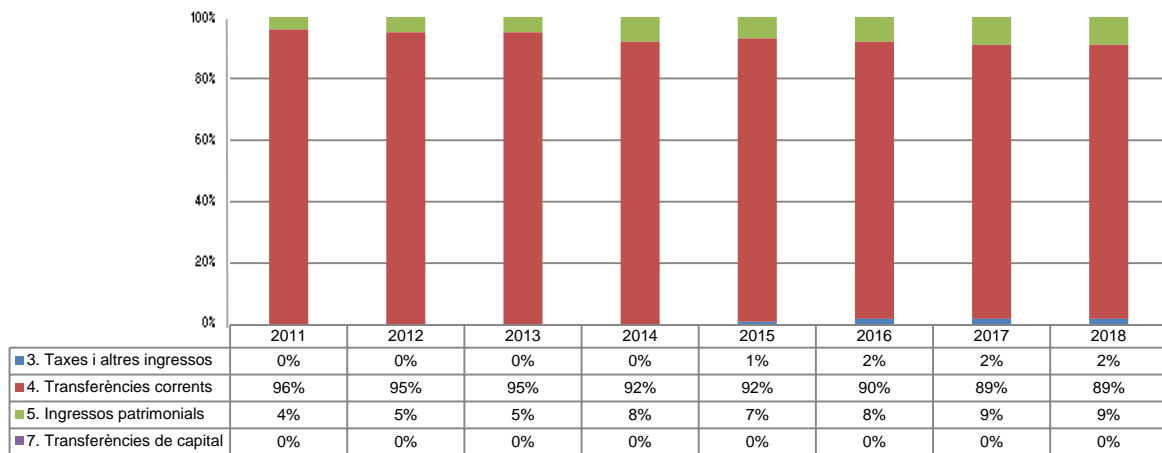
La distribució de les liquidacions d'ingressos i despeses dels darrers exercicis es representa gràficament en els quadres següents:

Liquidació pressupost ingressos valor absolut

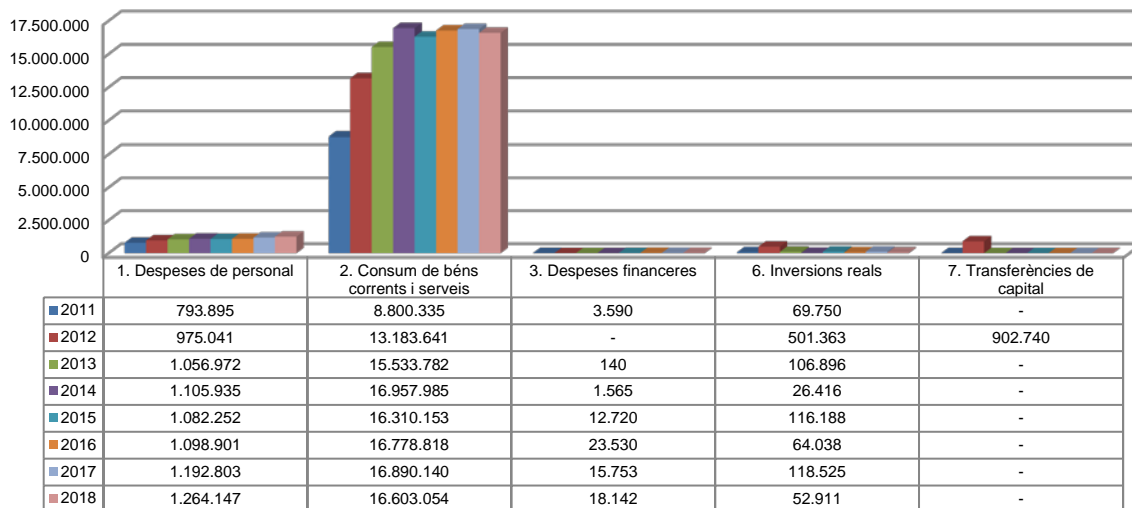
Font: Elaboració pròpia a partir d'informació d'Andorra Turisme, SAU
(Imports en euros)

Liquidació pressupost ingressos valor relatiu

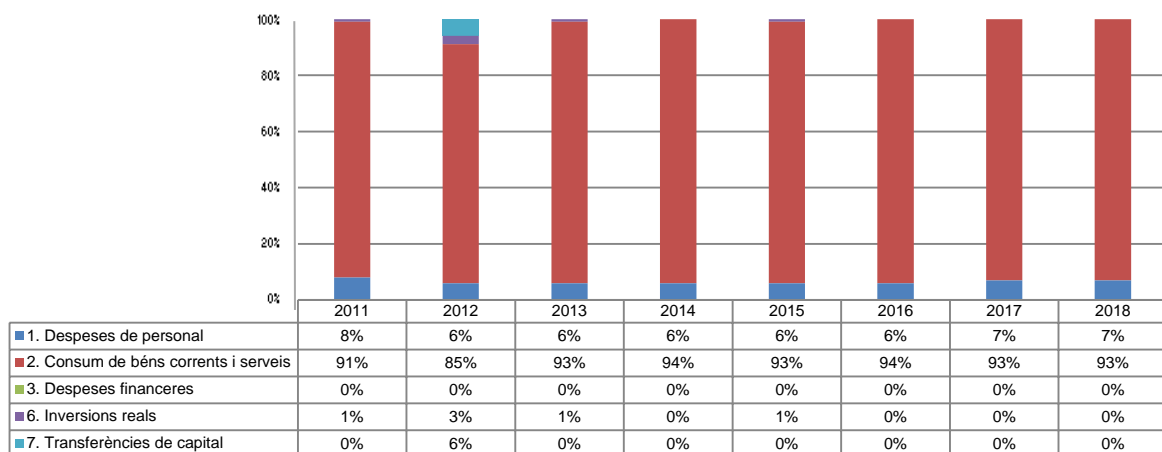
Font: Elaboració pròpia a partir d'informació d'Andorra Turisme, SAU

Liquidació pressupost despeses valor absolut

Font: Elaboració pròpia a partir d'informació d'Andorra Turisme, SAU
(Imports en euros)

Liquidació pressupost despeses valor relatiu

Font: Elaboració pròpia a partir d'informació d'Andorra Turisme, SAU

Resultat pressupostari

Es presenta a continuació l'evolució del resultat pressupostari:

Descripció	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Total ingressos liquidats	8.967.122	14.740.303	17.095.295	17.228.961	17.684.763	18.083.100	18.226.240	18.145.184
Total despeses liquidades	9.667.570	15.562.785	16.697.790	18.091.901	17.521.313	17.965.287	18.217.221	17.938.254
Resultat pressupostari	-700.448	-822.482	397.505	-862.940	163.450	117.813	9.019	206.930

Font: Elaboració pròpia a partir d'informació d'Andorra Turisme, SAU
(Imports en euros)

Indicadors i ratis

Ratis de liquiditat			Exercici 2014	Exercici 2015	Exercici 2016	Exercici 2017	Exercici 2018
Fons de maniobra (Hauria de tenir valor positiu)	=	Actiu corrent - Passiu corrent	-103.762	243.593	926.471	820.274	1.217.890
Rati de liquiditat (El valor hauria de fluctuar entre el 150% i 200%)	=	Actiu corrent Passiu corrent	97,4%	106,0%	129,0%	123,8%	136,8%
Rati de tresoreria (Valor pròxim al 100%)	=	Efectiu i altres actius líquids equivalents Passiu corrent	15,7%	14,9%	90,1%	47,6%	47,4%
Indicadors			Exercici 2014	Exercici 2015	Exercici 2016	Exercici 2017	Exercici 2018
Indicadors de subvencions (% de subvencions sobre el total d'ingressos)	=	Subvencions Total d'ingressos	92,2%	91,7%	89,9%	89,2%	89,1%
Indicador de xifra de negoci (% de la xifra de negoci sobre els ingressos d'explotació)	=	Import net de la xifra de negoci Ingressos d'explotació	88,5%	85,9%	87,2%	85,2%	87,3%
Indicador de consum (% de les despeses de consum de mercaderies, matèries primes i altres materials, respecte al total de les despeses d'explotació)	=	Consum de mercaderies, matèries primes i altres materials Despeses d'explotació	80,4%	78,8%	78,2%	78,9%	78,6%
Ratis de rendibilitat			Exercici 2014	Exercici 2015	Exercici 2016	Exercici 2017	Exercici 2018
Rendibilitat financera (Taxes més elevades indiquen una major rendibilitat del patrimoni propietat dels accionistes)	=	Benefici net Patrimoni net	-5.103,1%	-2.467,9%	-1.292,2%	-1.555,3%	-1.107,6%
Rendibilitat econòmica (Taxes més elevades indiquen una major productivitat de l'actiu)	=	Benefici abans d'impostos Actiu total	-389,7%	-336,6%	-357,1%	-364,3%	-333,3%
Terminis de cobrament i pagament			Exercici 2014	Exercici 2015	Exercici 2016	Exercici 2017	Exercici 2018
Termini de cobrament x dies (Mesura els dies que de mitjana l'empresa està trigant a cobrar els seus crèdits i comptes a curt termini)	=	Crèdits i comptes per cobrar a curt termini x 365 Ingressos d'explotació	139	153	106	106	96
Termini de pagament x dies (Mesura els dies que de mitjana l'empresa està trigant a pagar als seus creditors)	=	Creditors x 365 Despeses d'explotació	78	73	66	69	67
Ratis d'endeutament			Exercici 2014	Exercici 2015	Exercici 2016	Exercici 2017	Exercici 2018
Rati d'endeutament (Deutes totals de l'entitat respecte al total dels recursos obtinguts)	=	Passiu corrent i no corrent Total patrimoni net i passiu	92,4%	86,4%	72,4%	76,6%	69,9%
Rati de qualitat del deute (Pes dels creditors a llarg termini en el total de creditors)	=	Passiu corrent Passiu corrent i no corrent	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
Rati de despeses financeres (Si és superior al 50% ens alerta que les despeses financeres són excessives)	=	Despeses financeres Ingressos d'explotació	0,0%	1,0%	1,1%	0,4%	0,2%
Ratis de rotació			Exercici 2014	Exercici 2015	Exercici 2016	Exercici 2017	Exercici 2018
Rati de rotació de deutors (Freqüència de recuperació dels comptes per cobrar. Com més rotació de deutors, més beneficis per a l'empresa)	=	Ingressos d'explotació Crèdits i comptes per cobrar a curt termini	3	2	3	3	4
Rati de rotació de creditors (Freqüència de pagament als creditors)	=	Despeses d'explotació Creditors	5	5	6	5	5

Font: Elaboració pròpia a partir d'informació d'Andorra Turisme, SAU
(Imports en euros)

3. OBSERVACIONS I RECOMANACIONS

Relatives a l'endeutament

- La societat ha formalitzat una pòlissa de crèdit per import d'un milió d'euros, fet que infringeix l'article 5 de la Llei 12/2007, del 20 de setembre, de creació de la societat pública Andorra Turisme, SA. (nota 2.1.6)

4. OBSERVACIONS I RECOMANACIONS D'ANYS ANTERIORS

Les observacions i recomanacions formulades en exercicis anteriors, que deriven de fets que segueixen pendents o de pràctiques que s'han mantingut en aquest exercici, amb les corresponents matisacions o actualitzacions, en el cas que n'hi hagi, es recullen a continuació:

Relatives a la comptabilitat

- D'acord amb l'article 17.1 de la Llei del pressupost, Andorra Turisme, SAU, com a beneficiari de transferències nominatives del Govern, té l'obligació de reintegrar els sobrants d'aquestes subvencions que no s'han destinat a la finalitat que les han motivades. En aplicació d'aquest precepte, el patrimoni net de la societat s'hauria de minorar per les quanties que s'haurien de reconèixer a favor del Govern pels imports a reintegrar. (nota 2.1.5)

Altres observacions

- La societat no té implantat un procediment de mancomunació de signatures per a la totalitat dels pagaments de la societat, fet que comporta una debilitat de control intern. (nota 2.1.3)
- La societat té pendent l'adaptació dels seus estatuts a la Llei 20/2007, del 18 d'octubre, de societats anònimes i de responsabilitat limitada, pel que fa al tractament de les reserves legals, incomplint el termini previst en l'esmentada Llei per a aquesta adaptació. (nota 2.1.5)

5. CONCLUSIONS

De les verificacions efectuades d'acord amb procediments d'auditoria es desprèn que, excepte per les conseqüències que es deriven de les observacions contingudes en els apartats 3 i 4, els comptes anuals sotmesos a fiscalització expressen, en tots els aspectes significatius, la imatge fidel del patrimoni i de la situació financera de la societat Andorra Turisme, SAU a 31 de desembre de 2018, dels resultats de les seves operacions, dels seus fluxos d'efectiu i contenen, juntament amb la memòria que els acompanya la informació necessària i suficient per a la seva interpretació i comprensió adequada, de conformitat amb els principis i normes comptables generalment acceptats, recollits en el marc normatiu d'informació financera que resulta d'aplicació.

6. AL·LEGACIONS

D'acord amb allò que preveuen els articles 3 i 10 de la Llei del Tribunal de Comptes es va trametre a Andorra Turisme, SAU el present informe per tal que pogués presentar les al·legacions que considerés oportunes.

Es transcriu a continuació la resposta rebuda:

TRIBUNAL DE COMPTES
REGISTRE D'ENTRADA
Data d'entrada: 20/03/2020
Hora d'entrada: 9:30
Núm.: 55/20

Andorra la Vella, 6 de març de 2020

Sr. Francesc d'Assís Pons Tomàs
President del Tribunal de Comptes
C/ Dr. Vilanova 15 - 17
Nova seu del Consell General, planta -3
AD500 Andorra la Vella

Distingit Senyor,

Donant seguida a la vostra comunicació del propassat 28 de febrer de 2020, i dintre del termini acordat de 15 dies, i segons el que preveuen els articles 3 i 10 de la Llei del Tribunal de Comptes, em plau fer-vos arribar les al·legacions a les observacions i recomanacions del Tribunal de Comptes respecte al tancament de l'any 2018.

OBSERVACIONS I RECOMANACIONS

Relatives a l'endeutament

La Societat ha formalitzat una pòlissa de crèdit per import d'1 milió d'euros, fet que infringeix l'article 5 de la Llei 12/2007, del 20 de setembre, de creació de la societat pública Andorra Turisme, SA (nota 2.1.6).

En referència a l'esmentada observació, entenem que el tribunal de comptes es refereix a la Llei 13/2007, del 20 de setembre on l'article 5.1 preveu:

"1. Andorra Turisme, SA es finança mitjançant els ingressos que obté de l'activitat prevista en el seu objecte social i, si escau, mitjançant subvencions consignades als pressupostos de l'Estat. Pot concertar operacions de crèdit per atendre les seves necessitats de tresoreria sempre que en el seu conjunt no superin el 35% dels ingressos per operacions corrents de l'exercici anterior."

Andorra Turisme és una societat pública que si es regís per la Normativa Internacional de Comptabilitat del Sector Públic (NICSP) enregistrraria les subvencions anuals aprovades pels pressupostos de l'estat com un ingrés de l'exercici.

Donada la seva personalitat jurídica, es trobaria obligada a regir-se sota la normativa comptable establerta al Pla General Comptable d'Andorra i no per la normativa referent al sector públic.

D'altra banda, tenint en consideració de que Andorra Turisme té la personalitat jurídica de Societat Anònima Unipersonal en la que el Soci únic és el Govern d'Andorra, està obligada a regir-se per la Llei de Societats Anònimes i de responsabilitat limitada, així com pel Pla General Comptable d'Andorra que estableix que les subvencions no reintegrables es registraran en el compte de pèrdues i guanys a excepció de "quan hagin estat atorgades per socis o propietaris no constitueixen ingressos i es registraran directament en els fons propis".

Atès l'esmentat en els paràgrafs anteriors, la Societat registra la subvenció del Govern d'Andorra directament en els fons propis tot i que la naturalesa de la subvenció es la d'un ingrés corrent de l'exercici per tal de finançar la despesa corrent (tal com especifica la Llei de pressupost). És per aquest motiu que, a efectes del que disposa l'article 5 de la Llei 13/2007, la Societat reconeix com un ingrés corrent la Subvenció rebuda en l'exercici essent així el límit de la pòlissa inferior al 35% dels ingressos corrents.

OBSERVACIONS I RECOMANACIONS D'ANYS ANTERIORS

Relatives a la comptabilitat

D'acord amb l'article 17.1 de la Llei de Pressupost, Andorra Turisme, SAU com a beneficiari de transferències nominatives del Govern, té la obligació de reintegra els sobrant d'aquestes subvencions que no s'han destinat a la finalitat que les han motivades. En aplicació d'aquest precepte, el patrimoni net de la societat s'hauria de minorar per les quanties que s'haurien de reconèixer a favor del Govern pels imports a reintegrar (nota 2.1.5).

En la liquidació pressupostària de l'exercici 2018, la Societat ha procedit a reconèixer un deute amb el Govern en concepte de retorn dels romanents de tresoreria acumulats. L'assentament realitzat per la Societat es mostra a continuació:

	Euros	
	Dèbit	Crèdit
Aportacions de socis	30.656	-
Deutes amb empreses del grup i associades	-	30.656
	<u>30.656</u>	<u>30.656</u>

Tal com es pot observar, la Societat hauria procedit a la disminució del Patrimoni Net en la quantia calculada (veure Annex I l'Estat de Canvis del Patrimoni Net) reconeixent un deute amb el Govern d'Andorra (veure Annex II la nota 13 (d) i la nota 12 (d)) que fou liquidat el 4 d'abril de 2019.

Altres observacions

La Societat no té implantat un procediment de mancomunació de signatures per a la totalitat dels pagaments de la societat, fet que comporta una debilitat de control intern. (nota 2.1.3)

En la reunió del Consell d'Administració de Andorra Turisme, SAU de data 16 de setembre de 2016 (que es troba a la disposició del Tribunal de Comptes en el llibre d'actes de la Societat), en punt 5e de l'ordre del dia es proposa i s'aprova la mancomunació de signatures:

"El President informa de la necessitat d'actualitzar el règim de signatures de la societat per a ordenar el pagament de les diferents despeses, ateses les observacions efectuades pel Tribunal de Comptes al respecte.

A continuació, cedeix la paraula al senyor Budzaku qui proposa classificar la mancomunació de signatures en funció del càrrec del signatari en la societat i de l'import a satisfer.

Atxí, es proposen dues classes de signatura, les de tipus A i les de tipus B. Les de tipus A corresponen al President i Vicepresident del Consell d'Administració i al director General de la societat. Les del tipus B al Director Financer i als demés directors de departament de la societat.

I en quant al règim de mancomunació en funció de la quantia dels pagament es proposa el següent:

- Pagaments fins a 5.000 euros: dos signatures mancomunades de tipus B, una de les quals ha de ser obligatòriament el Director financer.
- Pagaments entre 5.001 euros i 100.000 euros, una signatura de tipus B, mancomunada amb la signatura del Director General.
- Pagaments superiors a 100.001 euros en endavant: dues signatures de tipus A.

Feta una breu deliberació el Consell d'Administració aprova la definició de les classes de signatura i el règim de mancomunació de signatures proposat. A l'enseny, es faculta especialment el Director General de la societat per a què mancomunadament amb un qualsevol dels membres del Consell d'Administració, comparegui davant qualsevol Notari del Principat per a elevar a públic, si escau, el present acord"

Esmentar al fet que des de la data de presa de l'acord pel Consell D'administració (16 de setembre de 2017), la Societat ha aplicat la mancomunació en tots els seus pagaments.

L'entitat té pendent l'adaptació dels seus estatuts a la Llei 20/2007, del 18 d'octubre, de Societats Anònimes i de Responsabilitat Limitada, pel que fa al tractament de les reserves legals, incomplint el termini previst en l'esmentada Llei per a aquesta adaptació. (nota 2.1.5)

Prenem nota de la recomanació i la Societat posarà tots els recursos necessaris per a l'adaptació dels seus estatuts a la Llei 20/2007, del 18 d'octubre, de Societats Anònimes i de Responsabilitat Limitada. No obstant, segons l'article 76 de l'esmentada llei, la reserva legal s'ha de constituir a partir dels resultats positius, destinant-se un deu per cent per a cada exercici econòmic amb resultat positiu fins arribar al vint per cent del capital social. És doncs, que la Societat des de la seva creació, no té constituïda una reserva legal ja que no ha generat resultats positius que puguin ser susceptibles a aquest article.

PREDISPOSICIÓ D'ANDORRA TURISME A IMPLEMENTAR LES OBSERVACIONS I RECOMANACIONS

Adicionalment als comentaris esmentats en els punts anteriors, volem remarcar el fet que la Societat té la intenció d'implementar les observacions i recomanacions efectuades pel Tribunal en exercicis futurs, a partir dels comptes corresponents a l'exercici anual acabat el 31 de desembre de 2018.

Atentament,

Betim Budzaku
Gerent d'Andorra Turisme

Nota del Tribunal:

Els annexos que es citen en les al·legacions, que no s'han reproduït per raons tècniques, consisteixen en fotocòpies de documents en formats diversos i no homogenis. La seva correlació amb la descripció que es fa dins del text de les al·legacions ha estat contrastada pel Tribunal.

7. OBSERVACIONS COMPLEMENTÀRIES

El Tribunal de Comptes ha analitzat les al·legacions presentades i entén que no modifiquen els plantejaments evocats en el cos de l'informe, ni aporten cap informació complementària que permeti modificar les observacions i conclusions a les quals ha arribat el Tribunal després de l'examen de la documentació aportada durant els treballs de camp.